

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2022

УДК 81+82:811.11+811.13
S 90

Рецензент:

Мізін К.І. д-р філол. наук, професор, професор кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, завідувач кафедри

S 90 **Studia Philologica** : зб. студент. наук. праць / редколегія:
О.В. Деменчук, О.В. Константінова, О.І. Павлова [та ін.].
Рівне: РДГУ, 2022. Вип. 6. 74 с.

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works
/ O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. (eds.).
Rivne: RSUH, 2022. Issue 6. 74 p.

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: германського та романського мовознавства, зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, перекладознавства, літературознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of contemporary philology: Germanic and Romance Linguistics, Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, Translation and Literature Studies.

УДК 81+82:811.11+811.13

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Третякова К.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент, **Станіславчук Н.І.**, викладач.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 5 від 26 травня 2022 р.)

©Автори публікацій, 2022

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2022

ЗМІСТ

ГЕРМАНСЬКЕ ТА РОМАНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО

Григола О.А.	НОМІНАЦІЇ БОЛЮ ТА ДИСКОМФОРТНИХ ВІДЧУТТІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ТЕМАТИЧНА ПІДГРУПА «ФІЗИЧНИЙ БІЛЬ»	5
Кондратюк Н.В.	ЕТИМОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СКЛАДНИХ СЛІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	9
Матвійчук Л.М.	ЗАСОБИ АНГЛОМОВНОЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ <i>КОРОНАВІРУС</i> В ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ	15
Стахнюк А.О.	ПОСЕСИВНІ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	21

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Дзекан О.В.	СЕМАНТИЧНА ПАРАДИГМА ЛЕКСЕМИ <i>RAIN</i> І ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ <i>БІЛЬ</i> У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	25
Пишняк М.М.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З НАЗВАМИ ТВАРИН В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	29
Радчук Т.Л.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З НАЗВАМИ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	33
Фіськов В.Г.	ФУНКЦІЯ ПРИЙМЕННИКІВ 把 ТА 被 В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	39
Чайковська Р.Г.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ВІРНІСТЬ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	42

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Безкоровайний М.А.	ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСІЇ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
---------------------------	---	----

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Левізорик Н.О.	СТРУКТУРНО-ТЕМАТИЧНІ ТА ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ НУТРИЦІОЛОГІЇ	53
-----------------------	---	----

Сапожко М.О.	ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОРСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ	61
---------------------	---	----

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Гаврильчик Н.В.	ВЛАСНІ НАЗВИ ТА СПОСОБИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ В ДИТЯЧІЙ ПОВІСТІ А.БРЕДЛІ «СОЛОДЕНЬКЕ НА ДЕНЦІ ПИРОГА»	65
------------------------	--	----

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Поліщук М.В.	НАУКОВИЙ ДИСКУРС АМЕРИКАНІСТИКИ США XX-го СТОЛІТТЯ	69
<i>ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ</i>		73

Список використаної літератури

1. Драгунов, О.О. (1962). *Граматична система сучасної китайської розмовної мови*. Ленінград: ЛДУ.
2. Горелов, В.І. (1982). *Граматика Китайської мови*. Москва: Просвітництво.
3. Курдюмов, В.А. (1999). *Ідея та форма*. Москва: Військовий університет.
4. Кошкін, А.П. (2016). *Елементарна граматика китайської мови (з поясненнями і вправами)*. 基础汉语语法 (简介和练习). Москва: ВКН.
5. Тань, Аошуан. (2002). *Проблеми прихованої граматики: синтаксис, семантика і прагматика мови ізольованого типу (на прикладі китайської мови)*. Москва: Мови слов'янської культури.
6. Кошкін, А.П. (2016). *Елементарна граматика китайської мови*. Москва.
7. Бочина, Т.Г., Ван, Цуй. (2013). *Функціонально-когнітивні особливості вираження пасиву в російській та китайській мовах. Філологія і культура. Philology and culture*. Казань.

Чайковська Р.Г.

Рівненський державний гуманітарний університет

МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ *ВІРНІСТЬ* В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Анотація. В роботі розглянуто поняття концепту, наведено класифікацію концептів. Також, проаналізовано особливості вираження концепту *ВІРНІСТЬ* в англійській та українській мові, та порівняно складові концепту в англійській та українській мові.

Ключові слова: концепт, концептуальний аналіз, концепт *ВІРНІСТЬ*, порівняльний аналіз.

Summary. The paper is focused on the analysis of the “concept”, it represents a classification of concepts. Also, the features of expressing the concept of *CONFIDENCE* in English and Ukrainian are analyzed. The components of the concept in English and Ukrainian are compared in the article.

Key words: concept, conceptual analysis, concept *CONFIDENCE*, comparative analysis

Поняття концепту та концептології знаходиться у фокусі досліджень сучасних науковців. Дослідженню окремих аспектів функціонування поняття концепту, його структури та особливостей, присвячена велика кількість робіт дослідників.

Мета роботи – проаналізувати особливості вираження концепту *ВІРНІСТЬ* в англійській та українській мовах.

Коротко зупинимось на основних підходах до визначення поняття концепту. Так, сучасних дослідник В.І. Карасик визначає концепти як первинні культурні утворення, які існують в культурно-історичному просторі народу, визначають його менталітет і транслуються в різні сфери буття людини, як колективні ментальні освіти, що фіксують своєрідність культури (ментальна проекція елементів культури) [2, с. 38].

В свою чергу, Ю.С. Степанов визначає концепт як культурне явище, він вважає, що «концепт – це поняття, за яким в нашій свідомості виникає давно знайомий зміст, опис ситуації культури». Також, дослідник розглядає «концепт» як певний згусток культури в свідомості людини, у вигляді якого культура залучається до ментального світу людини, це – певний осередок культури в ментальному світі людини».

В.А. Маслова, в рамках лінгвокультурного підходу, визначає концепт як це семантичне утворення, обумовлене лінгвокультурною специфікою, і яке тим чи іншим чином характеризує носіїв певної етнокультури. Концепт, відображаючи етнічне світосприйняття, маркує етнічну мовну картину світу і є «цеглинкою для будівництва «будинку буття»» [3, с. 47].

Вітчизняний науковець А.М. Приходько, в своїй монографії розуміє концепти як певні культурні гени, які є складовими генотипу культури, і які визначають культурні особливості, фенотип культури. Дослідник зазначає, що за своєю сутністю, концепти – багатовимірні конструкти, які базуються на понятійній основі та закріплюються в значенні будь-яких знаків [5, с. 16].

Дослідник наголошує, що в широкому розумінні, концепт можна уявити як нашарування етнічних специфічних рис на значення слова [5, с. 20]. У вузькому значенні, дослідник розуміє поняття концепту як філософський феномен, репрезентант особливостей світогляду певної національності, які закріплені в лексиці мови, та які є важливою культурною категорією [цит. за 5, с. 20].

Існують різні класифікації концептів, в основі яких лежать певні принципи. Тим не менш, основний поділ концептів побудовано за принципом вираженості концепту, тобто сенс може бути представлений як вербальним, так і невербальним чином. Варто лише зазначити, що саме від типу знань та відображення дійсності, яке закріплюють концепти, залежить яким чином будуть виділятися та описуватися концепти. Досліджуючи це питання, А.М. Приходько розробив наступну класифікацію [4, с. 45]:

- поняття – концепт (спрямований на відображення загальних ознак предмета або явища);

- схема – концепт (репрезентація у вигляді узагальненої контурної схеми);
- концепт – уявлення (у мові найчастіше передаються за допомогою лексичних одиниць певної семантики);
- фрейм (складається з кількох компонентів та передає стандартний набір знань про предмет (явище));
- сценарій (включає кілька стереотипних епізодів з ознакою руху та розвитку у часі);
- гештальт (розумова структура, що комплексно впорядковує різноманітні окремі явища у свідомості).

На думку С.А. Жаботинської, структура змісту концепту може бути представлена і у вигляді поля з ядро-периферійною організацією. Належність до ядра, приядерної зони або периферії визначається ступенем «яскравості», чуттєвої конкретності, наочності, або, іншими словами, прототипності ознаки для носіїв мови. На периферії концепту знаходяться більш абстрактні ознаки, що виникають на основі конкретних, предметних ознак. До периферії концепту відносять різноманітні культурно-обумовлені, асоціативні, оціночні елементи [1, с. 20].

С.А. Жаботинська виокремлює види фреймів, які об'єднує систему відносно універсальних типів структур, які демонструють загальні закономірності організації вербалізованої інформації: предметноцентричний, акціональний, партитивний, гіпонімічний, асоціативний [1, с. 21]. Основним конститuentом типових фреймів є категорія предмета (щось/хтось). У предметноцентричному фреймі представлені ознаки одного і того ж предмета, які локалізуються в таких категоріях як якість, кількість, дія, спосіб, місце, оцінка, час.

Конститuentами акціонального фрейму є кілька предметів, які наділяються семантичними ролями (агенс, пацієнс, інструмент, бенефіціант та ін.). Вони відображають характер відносин між предметними сутностями, серед яких одна, наділена роллю агенса, є центральною. Партитивний фрейм включає предметні сутності щось / хтось, співвідносні між собою як ціле і його частина.

У гіпонімічному фреймі, предметні сутності щось / хтось об'єднуються родовідними відносинами. Тип зв'язку можна визначити як відношення включення ознаки, або екзистенцію видових відмінностей.

Основну роль відіграє предметноцентричний фрейм, за рахунок якого можуть бути розгорнуті інші фреймові структури. При концептуальному аналізі таке розгортання є необхідним. Більш того, при побудові концептуальних моделей, призначених для аналізу конкретних емпірій, представлені види фреймів можуть комбінуватися один з одним, створюючи інтегративні концептуальні моделі [1, с. 23].

Таким чином, концепт може бути представлений як

Збірник студентських наукових праць «Studia Philologica», 2022, Bun. 6
концептоцентричний фрейм, який є полем для розгортання інших фреймів, які входять до його складу.

В роботі буде розглянуто особливості вираження концепту CONFIDENCE / ВІРНІСТЬ в англійській та українській мовах. Проаналізуємо ключові лексеми «CONFIDENCE» в словниках англійської мови. Так, словник “Merriam Webster” [10] визначає лексему «CONFIDENCE», як:

1a: assured reliance on the character, ability, strength, or truth of someone or something

b: one in which confidence is placed

2a: dependence on something future or contingent: HOPE

b: reliance on future payment for property (such as merchandise)
delivere : CREDIT

3a: a property interest held by one person for the benefit of another

b: a combination of firms or corporations formed by a legal agreement
especially : one that reduces or threatens to reduce competition

4a: CARE, CUSTODY

b(1): a charge or duty imposed in faith or confidence or as a condition of some relationship

(2): something committed or entrusted to one to be used or cared for in the interest of another

c: responsible charge or office

5 archaic: TRUSTWORTHINESS

Definition of trust (Entry 2 of 2)

Transitive verb:

1a: to rely on the truthfulness or accuracy of: BELIEVE

b: to place confidence in: RELY ON

c: to hope or expect confidently

2a: to commit or place in one's care or keeping: ENTRUST

b: to permit to stay or go or to do something without fear or misgiving

3: to extend credit to

Intransitive verb:

1a: to place confidence: DEPEND

b: to be confident: HOPE

2: to sell or deliver on credit

Так, згідно словникових визначень, лексема «TRUST» включає в себе такі ключові лексеми, як: HOPE, CREDIT, CARE, CUSTODY, TRUSTWORTHINESS, BELIEVE, RELY ON, ENTRUST, DEPEND.

Розглянемо значення лексеми «CONFIDENCE» в словнику Cambridge Dictionary Online [8]:

– to believe that someone is good and honest and will not harm you, or that something is safe and reliable;

– to hope and expect that something is true;

- the belief that you can trust someone or something;
- a legal arrangement in which a person or organization controls property and / or money for another person or organization;
- to have confidence in something, or to believe in someone;
- A trust is also a group of people or organizations that controls property or money for its own benefit, or the property or money controlled by the group;
- belief that you can depend on someone or something.

Отже, дослідження дозволяє визначити такі ключові лексеми «CONFIDENCE», як: BELIEVE, SAFETY, HOPE, EXPECTATION, ARRANGEMENT, DEPEND ON, RELY ON.

Також, розглянемо визначення лексеми «CONFIDENCE» в словнику Collins Dictionary [9]:

- If you trust someone, you believe that they are honest and sincere and will not deliberately do anything to harm you. Your trust in someone is your belief that they are honest and sincere and will not deliberately do anything to harm you.
- If you trust someone to do something, you believe that they will do it.
- If you trust someone with something important or valuable, you allow them to look after it or deal with it.
- If you do not trust something, you feel that it is not safe or reliable.
- If you trust someone's judgment or advice, you believe that it is good or right.
- If you say you trust that something is true, you mean you hope and expect that it is true.
- If you trust in someone or something, you believe strongly in them, and do not doubt their powers or their good intentions.
- A trust is a financial arrangement in which a group of people or an organization keeps and invests money for someone.

Аналіз словникових значень визначити такі ключові лексеми «CONFIDENCE», як: BELIEVE IN, HAVE FAITH IN, DEPEND ON, COUNT ON, CONFIDENCE, CREDIT, BELIEF, FAITH, ENTRUST, COMMIT, ASSIGN, CONFIDE, EXPECT, BELIEVE, HOPE, SUPPOSE, EXPECTATION, CONVICTION, ASSURANCE, CERTAINTY, RELIANCE, CREDENCE, CERTITUDE.

В українській мові, концепт ВІРНІСТЬ включає в себе такі лексичні одиниці, як:

Академічний тлумачний словник української мови [6], Укрліт.org [7]:

1. Відповідає значенням лексеми «вірний», а саме:
 - Який заслуговує довір'я; постійний у своїх поглядах і почуттях; відданий.

- Який незмінно дотримується чого-небудь, не зраджує.
- Правдивий, точний.
- Те саме, що неминучий; певний.
- Про людей, які неухильно дотримуються догматів якоїсь віри, релігії; правовірні.

2. Вірність:

- Відданість;
- Незмінність;
- Правдивість;
- точність;
- правовірність;
- постійність;
- незрадливість.

Отже, ключовими лексемами концепту ВІРНІСТЬ в українській мові є: ДОВІРА, ВІДДАНІСТЬ, НЕЗМІННІСТЬ, ВПЕВНЕНІСТЬ, ПРАВДИВІСТЬ, ТОЧНІСТЬ, ПРАВОВІРНІСТЬ, ПОСТІЙНІСТЬ.

У висновку зазначимо, що як в англійській, так і в українській мові, концепт CONFIDENCE / ВІРНІСТЬ включає в себе спільні за значенням, синонімічні лексичні одиниці.

Список використаних джерел

1. Жаботинська С. А. Концептуальний аналіз: типи фреймів / С. А. Жаботинська // Вісник Черкаського державного університету ім. Б. Хмельницького. Серія Філологічні науки. Черкаси, 1999. – Вип. 11. – С. 12–25.
2. Карасик И. В. Мовний круг: особистість, концепт, дискурс / И. В. Карасик. – М., 2004. – С. 38
3. Маслова В. А. Введення в когнітивну лінгвістику / В. А. Маслова. – М., 2007. – С. 47
4. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивнодискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с.
5. Приходько А. Н. Концепти и концептосистеми / А. Н. Приходько. – Дніпропетровськ: Белая Е. А., 2013. – 307 с.
6. СУМ. URL: <http://sum.in.ua/>
7. Укрліт.Орг. URL: <http://ukrlit.org/>
8. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
9. Collins Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
10. Merriam Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com>

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник

студентських наукових праць

ВИПУСК 6

The Collection

of Students' Scientific Works

ISSUE 6

Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.

Гарнітура Century Schoolbook.

Ум. др. арк. 4. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12

тел.: (0362) 26-48-83

Друк: "ПараГраф+"

м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8

тел.: (0362) 26-49-27